

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Савска улица 25/IV, Београд

Број: 6/0-02-482/2023-6

Датум: 10. јул 2023. године

Објављени текст не садржи заштићене или изостављене податке. Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите, а изостављени подаци ознаком XXX.

Председник Комисије за заштиту конкуренције, на основу члана 37. став 2. и члана 65. став 5. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/09 и 95/13), и члана 2. став 1. тачка б) Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“, број 49/11), одлучујући по пријави концентрације број 6/0-02-482/2023-1, коју је 8. маја 2023. године поднело привредно друштво Robert Bosch LLC, са седиштем на адреси 38000 Hills Tech Drive, Farmington Hills, 48331 Мичиген, Сједињене Америчке Државе, преко пуномоћника адвоката Срђане Петронијевић, из адвокатске канцеларије Моравчевић, Војновић и Партнери аод, Булевар војводе Бојовића 6-8, Београд, дана 10. јула 2023. године, доноси следеће

РЕШЕЊЕ

I ОДОБРАВА СЕ у скраћеном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем појединачне контроле од стране привредног друштва Robert Bosch LLC, са седиштем на адреси 38000 Hills Tech Drive, Farmington Hills, 48331 Мичиген, Сједињене Америчке Државе, матични број 36-2903176, над делом привредног друштва TSI Semiconductors Corporation, са седиштем на адреси 7501 Foothills Blvd, Roseville, 95747 Калифорнија, Сједињене Америчке Државе, регистарски број 4959977, куповином имовине која се користи за производњу и продају полупроводничких плочица за интегрисана кола специфичне намене за аутомобилске и индустријске примене.

II УТВРЂУЈЕ СЕ да је подносилац пријаве, привредно друштво Robert Bosch LLC, дана 21. јуна 2023. године, уплатило износ од XXX на рачун Комисије за заштиту конкуренције, што представља одговарајући прописани износ за издавање решења о одобрењу концентрације у скраћеном поступку.

Образложење

Привредно друштво Robert Bosch LLC, са седиштем на адреси 38000 Hills Tech Drive, Farmington Hills, 48331 Мичиген, Сједињене Америчке Државе, матични број 36-2903176 (даље у тексту: Bosch), поднело је Комисији за заштиту конкуренције (даље у тексту: Комисија), дана 8. маја 2023. године, преко пуномоћника адвоката Срђане Петронијевић, из адвокатске канцеларије Моравчевић, Војновић и Партнери аод, Булевар војводе Бојовића 6-8, Београд, пријаву концентрације која је заведена под бројем 6/0-02-482/2023-1 (даље у тексту: пријава). Допуна пријаве је достављена 16. јуна 2023. године.

Увидом у достављену документацију, Комисија је утврдила да је поднета пријава потпуна и у складу са Законом о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13, даље у тексту: Закон) и са чланом 3. Уредбе о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, број 5/16), чиме су испуњени услови за поступање Комисије у поступку испитивања пријављене концентрације. У списима предмета се налази доказ о извршеној уплати, којим се потврђује да је уплаћен прописани износ за издавање акта Комисије, што је утврђено у ставу II диспозитива.

На основу члана 45. Закона, подносилац пријаве је поднео Комисији захтев за заштиту одређених података садржаних у пријави концентрације. Комисија је о овом захтеву одлучила посебним закључком о заштити података.

Учесници у концентрацији

Подносилац пријаве Bosch је крајње матично друштво Bosch групе. Bosch група је произвођач интегрисаних уређаја (IDM) и обезбеђује технологију и пружа услуге у области аутомобилске индустрије, индустријске технологије, робе широке потрошње, енергетике и грађевинске технологије широм света. Њене активности су примарно организоване у следећа четири пословна сектора: 1) решења за мобилност, која обухватају решења за погонске склопове, шасијске системе за кочење и управљање, електричне погоне, мултимедијалне производе за возила, аутомобилску електронику, производе за аутомобилско постпродајно тржиште, системе управљања, решења за умрежену мобилност и системе за електричне бицикле; 2) индустријска технологија, која обухвата технологије вожње и управљања; 3) роба широке потрошње, која обухвата електричне апарате и апарате за домаћинство; и 4) енергетска и грађевинска технологија, која обухвата грађевинске технологије, термотехнологију и Bosch Global Service Solutions.

Bosch група има два зависна друштва у Републици Србији:

1. ROBERT BOSCH DOO BEOGRAD, са седиштем на адреси Омладинских бригада бр. 90 Београд, матични број 20148241, чија је претежна делатност производња електричне и електронске опреме за моторна возила. Bosch група у Републици Србији преваходно обавља пословне активности преко овог зависног друштва. ROBERT BOSCH DOO BEOGRAD послује у следећим секторима:

- 1) аутомобилска технологија (резервни делови и производи за ремонт),
- 2) индустрија и трговина (електрични апарати за професионалне кориснике и безбедносна решења),
- 3) роба широке потрошње и грађевинска технологија (електрични апарати за хобисте, баштенски програм и термотехнологија).

2. BSH Кућни Aparati d.o.o, са седиштем на адреси Омладинских бригада бр. 90Е Београд, матични број 20786078, претежна делатност: трговина на велико електричним апаратима за домаћинство.

Спровођењем концентрације, подносилац пријаве ће стећи контролу над делом привредног друштва TSI Semiconductors Corporation, са седиштем на адреси 7501 Foothills Blvd, Roseville, 95747 Калифорнија, Сједињене Америчке Државе, регистарски број 4959977, куповином имовине која се користи за производњу и продају полупроводничких плочица за интегрисана кола специфичне намене за аутомобилске и индустријске примене (даље: циљна имовина). Како се наводи у

пријави, а у складу са актом о концентрацији, циљна имовина се односи на сва права, права власништва и власничка учешћа у целокупној имовини друштва TSI Semiconductors Corporation и његових зависних друштава који се односе на пословне активности TSI Semiconductors Corporation и његових зависних друштава које нису војне или се користе с тим у вези.

Друштво TSI Semiconductors Corporation је произвођач полупроводничких чипова који су дизајнирани тако да омогућавају развој флексибилне технологије. Ово друштво углавном развија и производи велике количине чипова на силицијумским плочицама од 200 милиметара за примене у индустријама мобилности, телекомуникација и бионаука.

Према наводима у пријави, друштво TSI Semiconductors Corporation је произвођач полупроводничких плочица за интегрисана кола специфичне намене (ASIC) за аутомобилске и индустријске примене. ASIC-и су интегрисана кола (IC) прилагођена за конкретну употребу, и не користе се за опште намене. ASIC-и се превасходно праве према потребама конкретног купца и достављају се конкретном купцу. Такође, друштво TSI Semiconductors Corporation је ливница за плочице за ASIC. Друштво TSI Semiconductors Corporation нуди своје пројектне и производне капацитете купцима – трећим лицима, што значи да је ово друштво пружалац услуга ливнице за трећа лица и производи полупроводничке плочице за те купце. Купци друштва TSI Semiconductors Corporation потом продају такве готове ASIC-е као сопствени производ њиховим купцима.

[...]

Друштво TSI Semiconductors Corporation, као ни циљна имовина, не послује у Србији, односно нема комерцијалних ни пословних активности у области истраживања и развоја у Србији и не остварује приходе у Србији.

Опис трансакције и акт о концентрацији

Као правни основ концентрације, Комисији је достављен Уговор о куповини имовине закључен 24. априла 2023. године, између подносиоца пријаве и друштва TSI Semiconductors Corporation. Овим уговором је предвиђено да ће Bosch стећи циљну имовину и тиме појединачну контролу над том имовином.

Испуњеност услова за подношење пријаве концентрације

Комисија је закључила да пријављена трансакција представља концентрацију у смислу члана 17. став 1. тачка 2) Закона. На основу достављених података о висини укупних прихода које су сви учесници у концентрацији остварили на светском тржишту и тржишту Републике Србије, Комисија је закључила да је подносилац пријаве имао обавезу да пријави концентрацију, јер је укупан приход учесника већи од износа који су прописани чланом 61. Закона, као услова за пријаву концентрације. Комисија је утврдила да је пријава концентрације поднета у складу са чланом 63. став 1. Закона.

Релевантно тржиште

Комисија је утврдила релевантно тржиште у складу са чланом 6. Закона и Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, бр. 89/2009). Релевантно тржиште производа представља скуп роба/услуга које потрошачи сматрају заменљивим у погледу њиховог својства, уобичајене намене и цене. Релевантно географско тржиште представља територију на којој учесници на тржишту учествују у понуди или потражњи и на којој постоје исти или слични услови конкуренције, а који се битно разликују од услова конкуренције на суседним територијама.

Подносилац сматра да за потребе предметне пријаве дефиниција релевантног тржишта може остати отворена, јер циљно друштво нема пословне активности, односно не послује у Републици Србији. У пријави се наводи и да се може сматрати прикладним да се посматрају следећа тржишта: светско тржиште за полупроводнике, светско тржиште за ASIC-е или светско тржиште за пружање услуга уговорне производње полупроводника.

Подносилац, такође, наводи да је у својим претходним одлукама Европска комисија направила разлику између четири категорије полупроводних уређаја (полупроводника): 1) интегрисана кола (IC), 2) дискретни полупроводници, 3) оптички полупроводници, и 4) сензори и актуатори.

Интегрисано коло (IC) је полупроводни уређај који се састоји од диода, транзистора и електронских компоненти, у комбинацији са проводним везивним материјалом, који контролише струју и напон електричне енергије која кроз њега протиче. Интегрисана кола која се користе у електронским уређајима се називају „микро чипови“ или „чипови“ и садрже неколико милијарди транзистора уз диоде и друге електронске компоненте. Европска комисија је закључила да дигитална интегрисана кола и аналогна интегрисана кола треба сматрати засебним тржиштима. То одражава структуру куповних категорија купаца и у складу је са стандардном дефиницијом коју даје World Semiconductor Trade Statistics. Европска комисија је даље навела да произвођачи полупроводника начелно класификују интегрисана кола према односу њиховог дигиталног и аналогног садржаја. Ако IC садржи само дигиталну или аналогну технологију, означено је као дигитално односно аналогно интегрисано коло.

Поред тога, у складу са претходном праксом Европске комисије, интегрисана кола би се могла разликовати према својој сврси и то као интегрисана кола за „опште намене“ с једне стране и интегрисана кола за посебне намене с друге стране, при чему интегрисана кола за посебне намене обухватају 1) интегрисана кола посебне намене (ASIC), 2) стандардне производе посебне намене (ASSP) и 3) програмибилна поља блокова врата, која могу да конфигуришу и реконфигуришу купци.

У пријави се наводи и да друштво TSI Semiconductors Corporation, односно циљна имовина, послује на тржишту за пружање услуга уговорне производње полупроводника. Како се даље наводи, Европска комисија је у својој претходној пракси разматрала тржиште производа за пружање услуга уговорне производње полупроводника, при чему је прецизну дефиницију тржишта оставила отворену. Европска комисија је сматрала да уговорни произвођачи полупроводника обично производе само полупроводничке плочице и пружају услуге ливнице својим купцима

Као што је већ наведено, циљна имовина се користи у производњи полупроводничких плочица за интегрисана кола специфичне намене (ASIC) за аутомобилске и индустријске примене. ASIC-и су интегрисана кола (IC) прилагођена за конкретну употребу, и не користе се за опште намене. ASIC-и се превасходно праве према потребама конкретног купца и добављају се конкретном купцу.

IC или полупроводнички чип је сет електричних кола на малом делу полупроводничког материјала. IC-еви се производе на тзв. плочицама. Плочице су танки део полупроводничког материјала (нпр. кристални силицијум или силицијум карбид) на које се утискују електронска кола. Силицијумске плочице су дебљине приближно 1 мм изузетно равне и уједначене површине. Оне служе као основне плочице за производњу многих различитих компоненти полупроводника (као што су процесори или меморијски чипови). На крају производног поступка плочице се састоје из бројних „пелета“, који је сваки понаособ појединачни чип полупроводника.

Друштво TSI Semiconductors Corporation је ливница за плочице за ASIC. Углавном развија и производи велике количине IC-ева на силицијумским плочицама од 200 мм за примене у индустријама мобилности, телекомуникација, енергетике и бионаука. Ово друштво нуди своје пројектне и производне капацитете купцима трећим лицима. Дакле, ово друштво је пружалац услуга ливнице за трећа лица и производи полупроводничке плочице за те купце. Купци друштва силицијумским обично предају произведене плочице другој групи екстерних добављача, који склапају полупроводничке чипове („пелет“) у пакете са екстерним ожичењем, који се могу интегрисати у платформе купца. Купци овог друштва потом продају такве готове ASIC-е као сопствени производ њиховим купцима.

Bosch група је произвођач интегрисаних уређаја (IDM) и производи своје ASIC-е интерно. Како је наведено у пријави, Bosch покрива целокупан ланац вредности, док друштво TSI Semiconductors Corporation пружа само услуге пројектовања и производње као ливница својим купцима као део ланца вредности (тзв. прва фаза производње плочица). То значи да друштво TSI Semiconductors Corporation не продаје готове производе, већ само компоненте (плочице) које се користе као сировина за производњу ASIC-а како је већ објашњено. Bosch група не нуди услуге производне ливнице за ASIC-е екстерним купцима.

Bosch група и друштво TSI Semiconductors Corporation отуда послују на различитим тржиштима, како се наводи у пријави. Bosch група продаје комплетне ASIC-е великим добављачима првог реда у аутомобилској индустрији, док друштво TSI Semiconductors Corporation продаје плочице за даљу прераду произвођачима ASIC-а или произвођачима система. Ти купци се називају и непроизводна друштва за полупроводнике будући да немају сопствене производне капацитете већ екстернализују производњу плочица ливницама као што је друштво TSI Semiconductors Corporation.

Имајући у виду све напред наведено, Комисија је релевантно тржиште производа, у конкретном случају, односно за потребе оцене ефеката предметне концентрације, одредила као тржиште производње и велепродаје полупроводника, без потребе за даљом сегментацијом, с обзиром на то да другачија одлука није од утицаја на оцену дозвољености концентрације јер циљна имовина није активна у Србији.

У складу са чланом 6. став 3. у вези са чланом 2. Закона, Комисија је релевантно географско тржиште, дефинисала као територију Републике Србије.

Оцена ефеката концентрације

Приликом испитивања ефеката пријављене концентрације на конкуренцију, Комисија је на основу података које јој је доставио подносилац пријаве, оценила да спровођење предметне концентрације неће нарушити конкуренцију на релевантном тржишту, будући да циљна имовина није активна на овом тржишту.

У складу са наведеним, Комисија је утврдила да је концентрација дозвољена у смислу члана 19. Закона, због чега је одлучено као у ставу I диспозитива.

Одлука у другом ставу диспозитива решења је донета применом члана 65. став 5. Закона, као и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије, а на основу оствареног прихода учесника у концентрацији и са њима повезаних учесника на тржишту у обрачунској години која претходи години у којој је концентрација пријављена.

Упутство о правном средству:

Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду, Немањина 9, у року од 30 дана од дана достављања решења.

За подношење тужбе плаћа се судска такса у износу од 390 динара прописана Законом о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/1994, 53/1995, 16/1997, 34/2001 - др. закон, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 - др. закон, 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014, 106/2015 и 95/2018).

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Небојша Перић, с.р.